

ΕΚ ΤΟΥ Δ' ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ ΟΒΙΔΙΟΥ

ΤΟ ΠΕΡΙ

ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΠΥΡΑΜΟΥ ΚΑΙ ΘΙΣΒΗΣ

Μεταφρασθέν ἑμμέτρως ἐκ τοῦ λατινικοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἰδίωμα
ὑπὸ Φιλίππου Ἰωάννου καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Στ. 56.

Πύραμος εἶδος ἄριστος ἐν ἡϊθέοις ἰδὲ Θίσβη
Κουράων πασάων προφερεστάτη, ἃς ἔχεν Ἡὼς,
Ἐν πόλει, ἣν πλίνθοισι Σεμίραμις, ὡς φάτις, ὀπτῆς
Τείχισεν αἰπεινὴν, ὁμότοιχοι δώματ' ἔναιον.
Πρῶτον γειτονίῃ ἀλλήλοισι γνώρισ' ἐκείνους,
Ἡὔξε δ' ἔρωτα χρόνος· καί κέ σφε συνῆψ' Ὑμέναιος,
Ἀλλὰ τοκῆες ἔρυξαν. Ὁ δ' οὐκ εἶχον οὔτοι ἐρύξαι,
Ἄμφω ὁμῶ κάτοχοι πόθῳ ἔνδοθι κῆρ ἐφλέγοντο.
Οὔ σφι συνίσταρ ἦν τις· ἔφραζον νεύμασι πάντα.
Πῦρ δὲ καλυπτόμενον φλέγεν αἰεὶ ἔνδοθι μᾶλλον.

Σχίσματι λεπτὸν ἔχεσκε δυοῖν μελάθροιν μεσότοιχος,
 Ἦκα ῥαγεῖς τὸ πάροιθεν, ὅτ' οἰκοδόμοι μιν ἔτευχον.
 Μακροῦ κεῖνο χρόνου οὐδεὶς ἐπεφράσσατο ῥῆγμα.
 Ἀλλὰ τί λήθει ἔρωτα; Ἐρασταὶ, κεῖν' ἐφράσασθε
 Θήκατέ τ' αὐδῆς οἶμον. Ἀκινδύνως διὰ ῥωγμῆς
 Πέμπεσθ' εἰώθει ψιθυρίσματα κωτίλ' ἐρώντων.
 Κεῖθι θαμ' ἔνθεν Θίσβη ἰδ' ἔνθεν Πύραμος ἔστη,
 Ἀλλήλων δ' ἠδεῖαν ἀναπνεύοντες αὐτμήν
 Ηὔδων· « Βάσκανε τοίχε, τί δή ποτ' ἐρώντας ἐέργεις;
 « Ποσσίχον ἦν κέ σε δοῦναι ὅλη χροῖ ἅμμε συνελθεῖν·
 « Εἰ δ' ἄρα τοῦτο μέγ', ἅμμι χανεῖν γοῦν ὥστε φιλησαι!
 « Οὐδ' ἀχαριστοῦμεν· χάριν ἀλλὰ σοι οἶδαμεν ἅμφω,
 « Οὔνεχ' ὁδὸν μύθοισιν εἰς οὔατα φίλτατ' ὀπάζεις. »
 Τοῖ' ἐπεὶ ηὔδαζαντο μάτην ἐκάτερθεν ἔρασταὶ,
 Ἀκροκνεφεῖς φάν· Χαῖρε. Δόσαν δὲ φιλήματα τοίχῳ
 Ἀμφοτέροι ἐκάτερθ' οὐκ ἐς τὸ πέραν διόντα.
 Πυρσοὺς δ' εὖτ' Ἡὼς νυχίους ἀπέλασσε φανεῖσα
 Καὶ βοτανῶν ἀκτῖσιν ἐτέρσην' ἥλιος ἔρσην,
 Ἦλθον ἐς ἠθάδιον χῶρον πάλιν· ἦκα δὲ πρῶτον
 Πολλὰ σχετλιάσαντες, ἐβουλεύσαντο κρυφῆδόν
 Ἐξίμεναι θυρέων φύλακας διὰ νύκτα λαθόντες,
 Ἐκβάντες τε δόμων προλιπεῖν αὖ ἄστεος ἔρκος.
 Ὅφρα δὲ μὴ πλάζοιντο κατ' ἀγροὺς ἔνθα καὶ ἔνθα,
 Ἐς τύμβον Νίνοιο συνίμεναι ἠδὲ κρυβῆναι
 Δένδρου ὑπὸ σκιῇ. Ἦν μορὴ λευκοῖσιν ἐκεῖθι
 Βεβριθεῖα μόροις ψυχρῆς μάλα πίδακος ἄγχι.
 Εὔαδε συνθεσίη· φέγγος δὲ βραδύ σφι δοκῆσαν
 Ὑδαθ' ἀλὸς κατέδυ, νύξ τ' ἐξ ὑδάτων ἀνόρουσε.
 Κερδαλέη Θίσβη, θαιροὺς στρέψασα δι' ὄρφνης,

Ἐξέβη ἥκα λαθοῦσα· καλυψαμένη δὲ πρόσωπον,
Ἰξε τάφον καὶ κεῖθ' ὑπὸ δένδρῳ ἔζετο ῥητῷ.
Θάρσυνέν μιν ἔρωσ. Ἦνι γνάθον ἔρχεται αἵφνης
Αἰμοφόρυκτον ἔχουσα βοῶν φόνῳ ἔνθα λέαινα,
Δίψαν ἀκεσσομένη ἀγχιρρόου ὕδατι πηγῆς.
Τὴν δ' ἔκαθεν μῆνης βαβυλωνίη εἶδεν ὑπ' αἴγλη
Θίσβη, καὶ δνοφερὸν φύγ' ὑπὸ σπεῖος τρομέουσα·
Ἐν δὲ φυγῇ νώτων ἀπολισθὸν κάλλιπε φᾶρος.
Δίψαν ἐπεὶ δὲ λέαιν' ἠκέσσατο νόματι πολλῷ,
Ἐνθεν ἀποστείχουσ' εἰς ὕλας, φάρει λεπτῷ
Κῦρσε μόνῳ καὶ ὁδοῦσι φόνον στάζουσι λάκισσεν.
Ὑστερος ἐξελθὼν θηρὸς ἶδεν ἀτρεκέ' ἵχνη
Ἐν βαθέῃ κονίῃ καὶ πᾶν ὥχρησε πρόσωπον
Πύραμος· ὡς δὲ καὶ εἶμα πεφυρμένον αἵματι κεῖθι
Ἔδρακ', εἶπε· « Δί' ἧδ' ἅμα νῦξ διολέσσει ἐραστὰς,
« Τῶν περ ἐπάξιος ἦν δολιχοῦ κείνη βιότοιο.
« Αἵτιός εἰμ' ἐγώ· ἦ σ' αὐτὸς κτάνον, ὦ κακόποτμε,
« Ὃς φοβερὸν χῶρόν σ' ἐλθεῖν διὰ νύκτα κέλευσα,
« Οὐδ' ἦλθον πρότερος· τόδ' ἐμεῖο δαίζατε σῶμα,
« Καὶ δάκνοντες σπλάγχχν' ἀλιτροῦ δαρδάψατε ρίμφα,
« ὧ λείοντες, ὅσοι ῥ' ὑπὸ ταύτῃ ναίετε πέτρη.
« Ἀλλὰ μόρον δειλοῦ ἐστ' εὐχεσθ'. » Ἐννεπ', ἰδ' ἔσθος
Γῆθεν ἐλὼν Θίσβης ὑπὸ ῥητὸν δένδρον ἔνεικεν.
Δάκρυ' ἐπεὶ δ' ἄρ' ἔδωκε φιλήματά τ' ἔσθει κείνῳ,
Ἐννεπε· « Δέξαι καὶ πόμ' ἐμοῦ νῦν αἵματος ὧδε· »
Ὃν δ' ἔζωστο σίδηρον ἐς ἔγκατ' ἔωσεν ἐρείσας,
Αὐτίκα τε θνήσκων ὠτειλῆς ἔξελε θερμῆς·
Αἶμα δ' ἀνηκόντιζε χαμαὶ τετανυσμένου αὐτῶς,
Ὡς ὅτε τις σωλὴν ἐράγη, μολίβοιο βλαβέντος,

Συρίζον δ' ὕδωρ δι' ὀπῆς ἐκάς ἐξαφίησι
 Λεπταλέον, καὶ τοῖο βολῆς χυτὸν ἡέρα τέμνει.
 Αἶματι ῥανθέντες καρποὶ δένδρου μετέχρωσθεν
 Εἰς μέλανας, καὶ ῥίζα διανθεῖς ἔνδοθι λύθρῳ,
 Χροίῃ πορφυρέῃ μόρα δεῦσε κρημνάμεν' ὄζων.
 Ἡνίδε, μὴ ἀπάφῃ δείδουσ' ἔτι κείνη ἐραστὴν,
 Κεῖς' ἐπάνεισι νέον δ' ὅσσοις φρεσσὶν τε ματεύει,
 Κινδύνους ποθέουσ', ὀπόσους ἤλυξεν, ἐνισπεῖν.
 Ὡς δ' ἶδε χῶρον ὁμοῦ τ' ἀλλοίην δένδρεας ὄψιν,
 Δίξε μόρων χροίῃς ἐνεκ', εἴ ῥ' ἐτεῇ ἔπλε καῖνο.
 Ὅφρα δὲ δίζεν, ἄφνω σπαίροντ' ἶδε γυῖα καὶ οὐδας
 Αἵματόεν πλήσσοντα· ἐχάσσατο δ' αὐτίκ' ἰδ' ὦπα
 Ὡχροτέρη πύξου ἔφριξ' ὅλη, ὥστε θάλασσα
 Φρίσσει, ὅτ' ἄκρον ὕδωρ θίγε λεπτὴ ποντιάς αὔρα.
 Ὡς δ' ἄρ' ἐὼν, τυτθὸν τότε ἐπισχοῦς, ἔγνω ἐραστὴν,
 Τύψασα πλατάγησεν ἐὰς χεῖρας, ἃς ἀπεώκει.
 Τίλλομένη δὲ κόμην καὶ σῶμα φίλον περιφῦσα,
 Δάκρυ' ἔμιξε λύθρῳ δακρύων θ' ἔο τραύματ' ἔπλησε.
 Χεῖλεσι δὲ φθιμένου ψυχρὸν κυνέουσα πρόσωπον
 Ἐκραγεν· « ὦμοι! τίς σέ μ' ἀφείλετο, Πύραμε, αἴσα;
 « Πύραμ' ἀπόκριναι· τεῇ ὥδέ σε, φίλτατε, Θίσβη
 « Φωνεῖ· κέκλυθί μευ καὶ ὀπωπὴν σὴν ἐπάειρον. »
 Πύραμος ὅσσε μόρῳ βεβαρημένῳ, οὔνομ' ἀκούσας
 Θίσβης, ἦκ' ἀνέωξεν, ἰδὼν δὲ μιν αὖ ἐκάλυψεν.
 Ἡ δ' ἐπεὶ ὄν τ' ἔσθος κολεόν τ' ἐλεφάντινον ἔγνω
 Φάσγανον οὐκέτ' ἔχοντα τοῖ' ἔκφατο· « ὦλεσε χεῖρ σε,
 « Δύσμορε, σὴ καὶ ἔρω· καὶ ἐμοὶ σθένει ἐς τόδε μοῦνον
 « Χεῖρ, καὶ ἔρω· ἔσθ', ὅς τ' ἰσχὺν ἐπὶ τραύματ' ὀπάσσει.
 « Ἐφ' ὅμ' ἀποιχομένῳ· τεοῦ αἰτίη ἔσσομαι οἴτου

- Καὶ συνοδίτις ὁμοῦ · ἀπ' ἐμεῦ δ' ὄν μοῦνος ἐρύσσαι
« Πότμος ἔχ', οὐδ' οὗτός σ' ἀπ' ἐμεῖο δυνήσεται ἐρύσσαι.
« Μούνην τήνδ' εὐχὴν ἀμφοῖν ἐπακούσατε νῶϊν ,
« Ὡ λήην δύστηνοι ἐκείνου ἐμοί τε τοκῆες.
« Οὗς μακρὸς δ' ἔξευξεν ἔρωσ καὶ ὁμὸν τέλος ἔνθα,
« Μή σφιν ὁμοῖο τάφοιο μεγήραιτ' αὖθι κυρῆσαι.
« Καὶ σὺ δὲ δένδρον, ὃ νῦν κείνου δέμας ἔνθα καλύπτεις
« Μόυνου ὑπ' ἀκρεμόνεσσι καὶ αὐτίκα δοιὰ καλύψεις,
« Σῆμα φόνιοι φέρον ὀρφνὸν φύε καρπὸν ἐσαιέν,
« Πένθει ὁποῖος ἄρηρε, φονῆς μνημ' ἀνδράσι δισσῆς. »
Ὡς φάτο · καὶ στόμ' ὑπὸ πρυμνὸν στῆθος θεῖσα μαχαίρης,
Σῶμ' ἐπέρεισε σιδήρῳ ὑπαὶ φόνου εἰσέτι θερμῷ.
Ἄλλ' εὐχῶν κούρης θεοὶ ἔκλυον ἠδὲ τοκῆες ·
Χροὴ γάρ τε μύρων πεφθέντων ἐστὶ μέλαινα ·
Ἐκ τε πυρῆς ἃ λέλειπται, ὁμῇ ἐνὶ κάλπιδι κεῖται.
-